

DE VARKENS PRAKTIJK

Een stap vooruit

AANDACHT

De eerste maand van 2020 is voorbij gevlogen. Waar eenieder wellicht gehoopt had het jaar soezend door te komen, zoals de biggen hiernaast, lijkt niets minder waar. Dingen als filmmateriaal vanuit slachthuizen doen ons door de ogen van de consument kijken en tonen ons dat dierwelzijn niet enkel van toepassing is op de varkenshouderij, maar aandacht behoeft binnen élk bedrijf, aangesloten bij de productieketen van varkensvlees.

Ook **Afrikaanse varkenspest** blijft continue aandacht vragen. In deze nieuwsbrief komt de noodzaak van voorkomen aan bod, net als de nieuwste ontwikkelingen op gebied van **streptokokken-infecties** en het wel en wee rondom **spoelworm-infecties**.

STREPTOKOKKEN-INFECTIES BIJ VARKENS

Rudolf Raymakers – De Varkenspraktijk, locatie Someren

Streptokokken-infecties bij varkens zijn al decennialang een groot probleem in de varkenshouderij. In het begin van de tachtiger jaren van de vorige eeuw zijn er veel gelten geïmporteerd vanuit Engeland. Hiermee hebben we ook een Streptococcus Suis type 2 probleem geïmporteerd! In de negentiger jaren is begonnen met de inzet van autogene vaccins tegen dit Streptococcus Suis type 2 en deze vaccins waren effectief.

Langzaam verschoven de infecties van type 2 naar type 9. Er is geen bewijs voor maar wel een vermoeden dat door de vaccinatie tegen type 2, en daardoor de reductie van deze type 2 infecties, er een gat ontstond waar de type 9 in is gesprongen.

In het begin van het nieuwe millennium werden de type 9 infecties steeds vaker gevonden. **Inzet van autovaccins** waren lang niet zo effectief als de voormalige type 2 vaccins. Sinds een aantal jaren laten we streptokokken autovaccins bij andere laboratoria maken dan voorheen. In deze labs worden **adjuvantia** toegevoegd aan de vaccins. Het is opvallend dat deze nieuwe vaccins met adjuvans een veel beter klinisch effect laten zien dan de oude vaccins, waarin geen adjuvans was verwerkt. Het is uiteraard ook mogelijk dat de bedrijven die deze vaccins maken ook hogere titers aan antigeen (bacteriën) in deze vaccins krijgen, maar dat is niet onderzocht.

Er zijn momenteel **geen geregistreerde streptokokkenvaccins** commercieel beschikbaar. Dat betekent niet dat de farmaceutische industrie geen interesse heeft in deze nare ziekte, maar veel meer dat het heel lastig is om een goed werkend breed vaccin te maken.

De Varkenspraktijk is de laatste jaren betrokken geweest bij een **groot onderzoek naar Streptococcus Suis type 9**. Dit hebben we gedaan in samenwerking met een aantal andere partijen zoals de WUR, de Gezondheidsdienst voor Dieren, Topigs, het AMC, et cetera. In dit onderzoek wilden we onder andere onderzoeken of we een test konden ontwikkelen waarmee we konden aantonen of type 9 bacteriën behoren tot ziekteverwekkende typen, of dat er mogelijk virulentiefactoren konden worden gevonden. Recent is het inderdaad **gelukt om een test te ontwikkelen**, waarbij onderscheid kan worden gemaakt tussen ziekmakende en niet ziekmakende Streptococcus Suis type 9 bacteriën. Binnenkort wordt dit onderzoek gepubliceerd en wordt deze test beschikbaar voor de sector.

Op de aandachtspunten bij aanpak van een Streptococcus Suis infectie en effectiviteit van autovaccins wordt ingegaan op de uitgebreide versie van dit artikel, welke u kunt lezen op [onze website](#).

AFSCHEID

Na ruim vijf jaar gewerkt te hebben als varkensarts bij locatie Someren heeft **Marc Schyns** besloten om een nieuwe uitdaging aan te gaan. Vanaf 1 januari is hij werkzaam voor MSD Animal Health als onderdeel van het technische varkensteam. Namens Marc: dank voor de fijne samenwerking in de afgelopen jaren en we komen elkaar nog wel ergens tegen!

Ook **Jolanda Rooijendijk**, varkensarts bij locatie Mill, heeft ons team per 1 januari verlaten.

DREIGING AFRIKAANSE VARKENSPEST ZWAARD VAN DAMOCLES?

De kans dat AVP ook Nederland zal gaan bereiken is verder toegenomen nu duidelijk is dat het virus onder de wilde zwijnen de Duits-Poolse grens bereikt heeft. De populatie wilde zwijnen in Duitsland is dermate groot en ook in Nederland worden op steeds meer plaatsen wilde zwijnen gesignaleerd. Daarmee is het een **terechte angst** dat vroeg of laat het virus via wilde zwijnen ook in Nederland aangetroffen zal worden. Als varkenshouder heb je hier weinig invloed op.

Kun je dan niets doen als varkenshouder? Jazeker wel. Er is namelijk een belangrijk verschil tussen het aantonen van het virus bij wilde zwijnen en op varkensbedrijven. In het laatste geval zal er namelijk **direct een exportverbod** komen. Het is dus van cruciaal belang dat we als sector voorkomen dat varkensbedrijven direct of indirect door

wilde varkens worden besmet. Aanscherpen van de **externe bioveiligheid** is daarvoor een vereiste.

De belangrijkste maatregel is de aanleg van een **deugdelijk hekwerk** om elk varkensbedrijf en bij voorkeur zelfs een dubbel hekwerk. Het hekwerk moet 150 cm hoog zijn en minimaal 50 cm doorlopen onder de grond, zodat wilde varkens er niet onderdoor kunnen. Op deze manier voorkom je dat wilde varkens op het witte (schone) bedrijfsgebied komen. Belangrijk is daarbij om alle **toegangspoorten gesloten** te houden.

Om insleep via mensen te voorkomen mogen personen alleen het bedrijf betreden via de **hygiënesluis**, waarbij iedereen in ieder geval moet douchen bij binnenkomst. Is er nog geen mogelijkheid om te douchen op uw varkensbedrijf, dan is dit het moment om dat in orde te maken.

De varkensartsen van De Varkenspraktijk zullen dit de komende tijd op alle bedrijven bespreken, maar we willen jullie ook vragen om collega-varkenshouders er op aan te spreken. **Voorkomen is noodzakelijk**, omdat er geen kans is op genezing.

EVEN VOORSTELLEN

Mijn naam is **Chretien Gielen** en na mijn afstuderen in 1995 mocht ik direct aan de slag in Diessen. Na er twee jaar met veel plezier de basisvaardigheden van ons vak te hebben opgedaan, kwam ik te werken in Oss. Hier kon ik mijn passie voor het vak toepassen op zowel melkvee als varkens.

De combinatie van vakmanschap, ondernemerschap en de tegenwind die het zo nu en dan krijgt, maken de varkenssector ingewikkeld en daarmee voor mij erg uitdagend. Om deze reden ben ik de laatste zes jaar volledig actief in deze sector, met extra interesse voor diagnostiek.

APOTHEEKNIEUWS

Sinds enkele weken is **Fixr® APP 2, 9, 11** beschikbaar. Het betreft een vaccin voor de actieve immunisatie van vleesvarkens vanaf de leeftijd van 6 weken ter vermindering van longlaesies ten gevolge van *Actinobacillus Pleuropneumoniae* (APP).

Tevens is **Fixr® Rota Coli** nieuw op de markt. Het betreft het eerste in Nederland geregistreerde vaccin om maternale immuniteit te induceren bij zogende biggen tegen Rotavirus en E. coli-stammen die fimbriële aanhechtingsfactoren F4, F5, F6 en F41 tot expressie brengen.

SPOELWORM-INFECTIES

De spoelworm die bij het varken voorkomt is goed te bestrijden met de juiste ontwormstrategieën. Desondanks zien we regelmatig situaties waaruit blijkt dat de infectiedruk hoog is. Te denken valt aan het daadwerkelijk **zien van wormen in de mest** en/of **afgekeurde levers** aan de slachtlijn.

Wormeieren worden door het varken opgenomen en komen in de darm terecht. Daar komt de larve uit het eitje en start een **trektocht** via de lever naar longen en luchtpijp. Hierna worden ze opgehoest en opnieuw doorgeslikt. Als de larve weer in de darm is aangekomen, wordt deze een volwassen worm die weer eitjes uitscheidt. De trektocht door de longen kan **hoest** veroorzaken, iets waar vaak niet aan gedacht wordt bij hoestklachten. De trektocht door de lever geeft de bekende **white spots**. Deze beschadigingen herstellen in enkele weken, waardoor het zien van white spots kenmerkend is voor een recente besmetting.

De cyclus van de worm duurt **zes weken**. Om deze te onderbreken is het belangrijk om de ontworming ruim binnen de zes weken te herhalen. Afhankelijk van de infectiedruk is het raadzaam dit vaker toe te passen.

De spoelworm van het varken is een **zoönose**. Dit betekent dat de mens met wormeieren besmet kan raken. De worm is echter onvoldoende aangepast aan de mens en zal meestal het volwassen stadium niet bereiken of ziekte veroorzaken.

DIERGEZONDHEIDSKOSTEN ALS VERZEKERINGSPREMIE

John van der Wielen – Boerderij, 24 januari 2020

Er is een duidelijke trend zichtbaar in diergezondheidskosten per zeug per jaar: die zijn de laatste vijftien jaar, voornamelijk op zeugenbedrijven, alleen maar toegenomen. Dierenarts John van der Wielen: "Vooral bij goede prijzen lijken meer bedrijven te kiezen voor een extra enting als vorm van verzekering."

De gemiddelde diergezondheidskosten op zeugenbedrijven zijn in vijftien jaar tijd meer dan verdubbeld. De kosten zijn van € 47 per zeug in 2002 opgelopen naar € 103 in 2017. Die kostenstijging is meer dan de inflatie. Dat blijkt uit cijfers van het Bedrijven Informatienet (BINetnet), dat jaarlijks de resultaten van varkensbedrijven verzamelt.

Lees verder op www.boerderij.nl

